

รายการโถรทัศน์เพื่อการศึกษา

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

คณะกรรมการ

ความน่าจะเป็น ตอนที่ 1

(กฎเกณฑ์เบื้องต้นเกี่ยวกับการนับ)

โดย

อ. กนกวนิช อุษณกรฤทธิ์

(รร.สายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ)

กฎเกณฑ์เบื้องต้นเกี่ยวกับการนับ

เราสามารถนับจำนวนวิธีของเหตุการณ์หนึ่งๆ ได้โดยใช้แผนภาพต้นไม้ (Tree diagram)

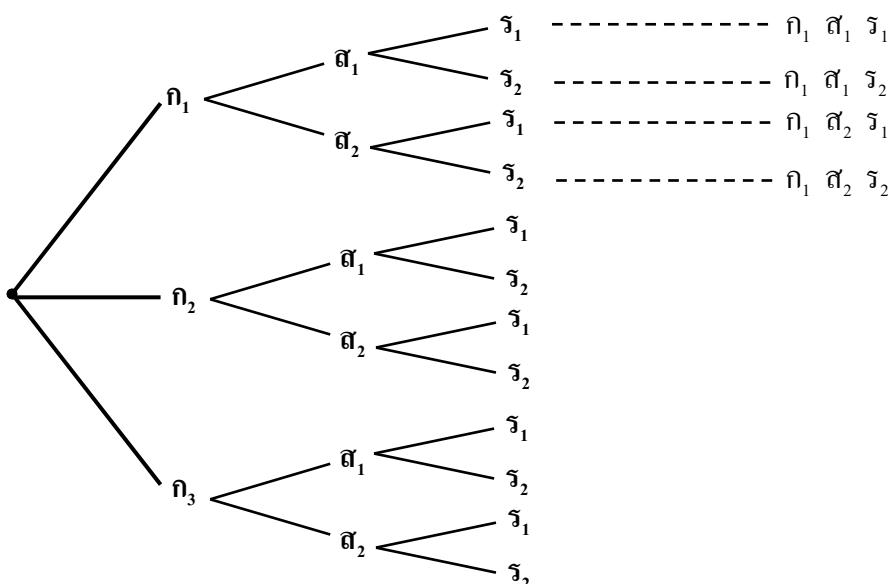
แผนภาพต้นไม้ แบ่งได้เป็น 2 แบบ คือ

1. แผนภาพต้นไม้ที่แตกกิ่งออก อย่างเป็นระเบียบ
2. แผนภาพต้นไม้ที่แตกกิ่งออกอย่างไม่เป็นระเบียบ

1. แผนภาพต้นไม้ที่แตกกิ่งออกอย่างเป็นระเบียบ

ตัวอย่าง ถ้านักศึกษามีการเก่งที่แตกต่างกัน 3 ตัว เสื้อที่แตกต่างกัน 2 ตัว และรองเท้าที่แตกต่างกัน 2 คู่ นักศึกษาจะมีวิธีแบ่งการเก่ง เสื้อ และรองเท้าเหล่านี้ได้กี่วิธี

วิธีทำ ให้ ก หมายถึง การเก่ง ส หมายถึง เสื้อ และ ร หมายถึง รองเท้า จะเขียนแผนภาพต้นไม้แสดงวิธีแบ่งการเก่งได้ ดังนี้

ดังนั้น นักศึกษากันนี้มีวิธีแบ่งการเก่งได้ 12 วิธี

2. แผนภาพต้นไม้ที่แตกกิ่งออกอย่างไม่เป็นระเบียบ

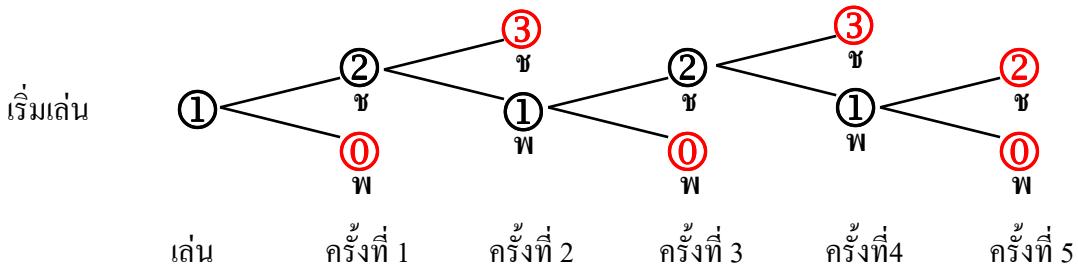
ตัวอย่าง ในการเล่นเกมครั้งหนึ่งมีกติกาว่า ถ้าเล่นชนะจะได้เต้มครั้งละ 1 แต้ม ถ้าแพ้ต้องเสียเต้มครั้งละ 1 แต้ม เมื่อเริ่มเล่นนานะมีเต้มอยู่ 1 แต้ม เขาต้องใจว่าจะเลิกเล่นเกมนี้เมื่อ

1) เล่นครบ 5 ครั้ง

หรือ 2) ได้กำไร 2 แต้มหรือหมดเต้ม

นานะจะมีวิธีเล่นเกมนี้ได้กี่วิธี

วิธีทำ ให้ ช แทนมานะเล่นชนะ พ แทนมานะเล่นแพ้

ดังนั้นนานจะเล่นเกมนี้ได้ทั้งหมด 6 วิธี

กฏการนับเบื้องต้น

จากการนับจำนวนวิชี โดยอาศัยแผนภาพต้นไม้ที่แตกกิ่งออกอย่างเป็นระเบียบสามารถสรุปกฎการนับเบื้องต้นได้ดังนี้

กฏการคุณ

ในการทำงานอย่างหนึ่งตั้งแต่เริ่มต้นจนงานเสร็จมีงาน k ขั้นตอนที่ทำต่อเนื่องกันหรือทำพร้อมกันได้โดยที่

ขั้นตอนที่หนึ่งมีวิธีทำงานได้ n_1 วิธี

ในแต่ละวิธีของขั้นตอนที่หนึ่งมีวิธีทำงานได้ n_i วิธี

ในแต่ละวิธีของขั้นตอนที่สองมีวิธีทำงานขั้นตอนที่สามได้ n_3 วิธี

• • • • •

n. 22

ในแต่ละวิธีของขั้นตอนที่ $k - 1$ มีวิธีทำงานขั้นตอนที่ k ได้ n_k วิธี

จำนวนวิธีทำงานทั้ง k ขั้นตอน = $n_1 \cdot n_2 \cdot n_3 \dots n_k$ **วิธี**

ตัวอย่างที่ 3 ร้านค้าแห่งหนึ่งต้องการจัดแสดงเลื่อนกิพาทกบนดาดและทุกสี ถ้ามีเลื่อน 3 ขนาด และแต่ละขนาดมี 2

ສື ກົ້ວ ສີ່ຫາວແລະ ສີ່ແຜງ ຂະຕືອງຈົດອປ່າງໄຣ

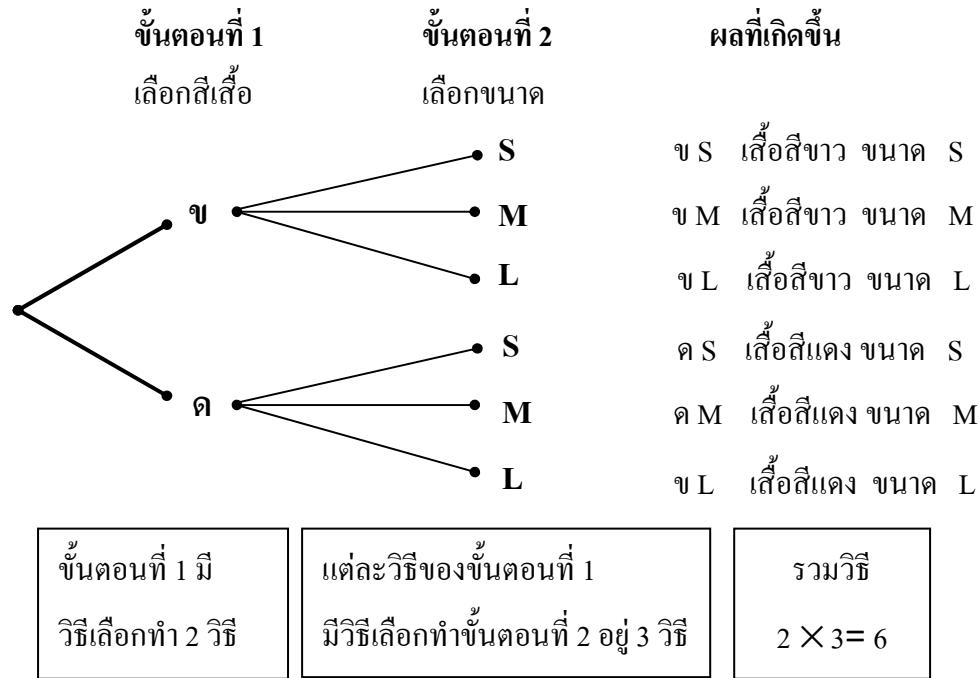
ມີນຳກໍາ

วิธีที่ 1 ใช้แผนภาพต้นไม้ช่วยในการอธิบาย

ໃຫ້ ຂໍ ແກນສຶກສຶນງາ ອ ແກນສຶກສຶນດອງ

S แบบสืบคุณนาดเลือก M แบบสืบคุณนาดกล่อง L แบบสืบคุณนาดใหญ่

ท่าวิธีการจัดเลือกให้ครบถ้วนขนาดและทุกสีโดยแผนภาพต้นไม้ดังนี้

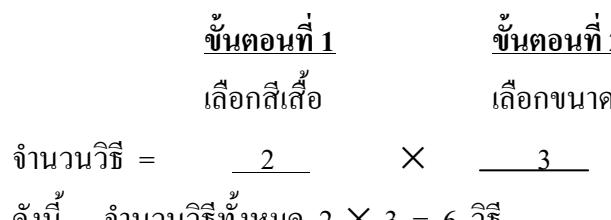
วิธีที่ 2 เพื่อความสะดวกเราราจายไม่ต้องเขียนแผนภาพต้นไม้ แต่คิดคำนวนโดยใช้กฎการคูณ ดังนี้

การเลือกสีเสื้อ เลือกได้ 2 วิธี

การเลือกขนาดเสื้อ เลือกได้ 3 วิธี

ดังนั้น จำนวนวิธีเลือกเลือกเสื้อทุกขนาดและทุกสี = $2 \times 3 = 6$ วิธี

หรือเขียนแสดงขั้นตอนง่ายๆ ดังนี้

ตัวอย่างที่ 4 สถานศึกษาแห่งหนึ่งจัดอาหารกลางวันเป็นอาหารคาว 5 อย่าง ขนม 3 อย่าง และเครื่องดื่ม 4 อย่าง ถ้าให้นักศึกษาเลือกอาหารคาวได้ 1 อย่าง ขนม 1 อย่าง และเครื่องดื่ม 1 อย่าง นักศึกษาจะเลือกได้ทั้งหมดกี่วิธี

วิธีทำ	ขั้นที่ 1 เลือกอาหารคาวได้ 5 วิธี ขั้นที่ 2 เลือกอาหารคาวได้ 5 วิธี ขั้นที่ 3 เลือกเครื่องดื่มได้ 4 วิธี
ดังนั้น	จำนวนวิธีทั้งหมด $5 \times 3 \times 4 = 60$ วิธี

หรือเขียนแสดงขั้นตอนง่ายๆ ดังนี้

ขั้นที่ 1   ขั้นที่ 2   ขั้นที่ 3
อาหารคาว   ขนม   เครื่องคิ่ม

$$\text{จำนวนวิธี} = \underline{5} \times \underline{3} \times \underline{4}$$

$$\text{ดังนั้น } \text{จำนวนวิธีทั้งหมด } 5 \times 3 \times 4 = 60 \text{ วิธี}$$

สรุปขั้นตอนการใช้กฎการคูณเพื่อแก้โจทย์ปัญหา

- พิจารณาทำงานที่โจทย์กำหนด แบ่งออกเป็นกี่ขั้นตอนที่ต่อเนื่องกันหรือทำพร้อมกันได้
- หาจำนวนวิธีที่สามารถเลือกทำงานได้ในแต่ละขั้น โดยต้องเรียงขั้นตอนที่มีเงื่อนไขสำคัญมากที่สุด ก่อน ไปสู่ขั้นตอนที่มีเงื่อนไขสำคัญรองลงมา
- นำจำนวนวิธีในแต่ละขั้นตอนมาคูณกันตามกฎการคูณ จะได้จำนวนวิธีที่ต้องการ

แนวข้อสอบเรื่องกฎเกณฑ์เบื้องต้นเกี่ยวกับการนับ

จงเลือกคำตอบที่ถูกต้อง

1. นักศึกษา 5 คน ยืนเรียงแต่หัวกระดานเพื่อถ่ายรูป จำนวนวิธียืนที่แตกต่างกันมีทั้งหมดกี่วิธี

ก. 25   ข. 50

ค. 100   ง. 120

เทคนิคการทำ   • พิจารณาทำงานที่กำหนดมีกี่ขั้นตอน
                                    • พิจารณาไว้ในแต่ละขั้นตอนมีวิธีทำงานกี่วิธี

เฉลยข้อ 1.

วิธีทำ

ขั้นตอนที่ 1	ขั้นตอนที่ 2	ขั้นตอนที่ 3	ขั้นตอนที่ 4	ขั้นตอนที่ 5
นักศึกษาคนใด	นักศึกษา	นักศึกษา	-----	-----
คนหนึ่งมายืน	คนที่เหลือมายืน	คนที่เหลือมายืน		

$$\text{จำนวนวิธี} = \underline{5} \times \underline{4} \times \underline{3} \times \underline{2} \times \underline{1}$$

$$\text{ดังนั้นจำนวนวิธียืนที่แตกต่างกันมีทั้งหมด } 120 \text{ วิธี}$$

2. นายเอกสารซึ่งต้องการเดินทางจากสิงห์บุรีไปนครสวรรค์ โดยต้องแวะทำธุระที่กรุงเทพฯ ก่อน เขาจะมีวิธีเดินทางได้กี่วิธี ถ้าจากสิงห์บุรีไปกรุงเทพฯ มีเส้นทางรถชนน์ 3 เส้นทาง และจากกรุงเทพฯ ไปนครสวรรค์ มีเส้นทางรถชนน์ 5 เส้นทาง

ก. 8   ข. 10

ค. 15   ง. 20

เทคนิคการทำ

- พิจารณาว่างานที่กำหนดมีกี่ขั้นตอน
- พิจารณาว่าในแต่ละขั้นตอนมีวิธีทำงานกี่วิธี

เฉลยข้อ ค.

วิธีทำ

<u>ขั้นตอนที่ 1</u>	<u>ขั้นตอนที่ 2</u>
เดินทางจาก	เดินทางจากกรุงเทพฯ
สิงห์บุรีไปกรุงเทพฯ	ไปนครสวรรค์

$$\text{จำนวนวิธี} = \underline{\quad 3 \quad} \times \underline{\quad 5 \quad}$$

ดังนั้นจำนวนวิธีทั้งหมดในการเดินทาง 15 วิธี

3. เรื่องศักดิ์ชวนเพื่อน 5 คน ไปเที่ยวจะได้คำตอบที่แตกต่างกันจากเพื่อนว่าจะไปหรือไม่ไปเที่ยวกี่วิธี

ก. 10	ข. 25
ค. 32	ง. 64

เทคนิคการทำ

- พิจารณาว่างานที่กำหนดมีกี่ขั้นตอน
- พิจารณาว่าในแต่ละขั้นตอนมีวิธีทำงานกี่วิธี

เฉลยข้อ ค.

วิธีทำ

<u>ขั้นตอนที่ 1</u>	<u>ขั้นตอนที่ 2</u>	<u>ขั้นตอนที่ 3</u>	<u>ขั้นตอนที่ 4</u>	<u>ขั้นตอนที่ 5</u>
เพื่อนคนที่ 1	เพื่อนคนที่ 2	เพื่อนคนที่ 3	...	...
ตอบ	ตอบ	ตอบ		

$$\text{จำนวนวิธี} = \underline{\quad 2 \quad} \times \underline{\quad 2 \quad} \times \underline{\quad 2 \quad} \times \underline{\quad 2 \quad} \times \underline{\quad 2 \quad}$$

ดังนั้นจะได้คำตอบที่แตกต่างกันทั้งหมด = 32 วิธี

4. บริษัทแห่งหนึ่งเปิดรับสมัครพนักงานเข้าทำงานโดยพิจารณาจากเพศคือ ชายหรือหญิง ระดับการศึกษามี 4 ระดับคือ มัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และปริญญาตรี และมีแผนกที่จะรับพนักงานทั้งหมด 10 แผนก บริษัทจะมีวิธีการจำแนกผู้สมัคร ได้ทั้งหมดกี่วิธี

ก. 80	ข. 40
ค. 18	ง. 16

เทคนิคการทำ

- พิจารณาว่างานที่กำหนดมีกี่ขั้นตอน
- พิจารณาว่าในแต่ละขั้นตอนมีวิธีทำงานกี่วิธี

ເຊື່ອຍ້ອງ ၅.

วิธีทำ

<u>ขั้นตอนที่ 1</u>	<u>ขั้นตอนที่ 2</u>	<u>ขั้นตอนที่ 3</u>
เพศ	ระดับการศึกษา	แผนกที่สมัคร

จำนวนวิธี = 2 × 4 × 10
 ดังนั้นบริษัทจะมีวิธีจำแนกผู้สมัครได้ทั้งหมด 80 วิธี

5. จากอักษรในคำว่า “MATHEMATICS” นำมาสร้างคำใหม่ที่ประกอบด้วยตัวอักษร 4 ตัวต่างกัน โดยไม่สนใจความหมายจะได้กี่คำ ถ้าตัวอักษรทุกตัวต้องเป็นพยัญชนะ ทั้งหมด

- ¶. 7,920   ¶. 1,680
¶. 1,500   ¶. 120

เทคโนโลยีการทำางานที่มีเงื่อนไขและพาร์ตี้องทำตามเงื่อนไขนั้น

ເຈລຍເຕົກ ສ.

วิธีทำ “MATHEMATICS” ประกอบด้วยตัวอักษรต่างกันคือ M A T H E I C S
มีตัวอักษรที่เป็นพยัญชนะคือ M T H C S

<u>ขั้นตอนที่ 1</u>	<u>ขั้นตอนที่ 2</u>	<u>ขั้นตอนที่ 3</u>	<u>ขั้นตอนที่ 4</u>
เขียนพยัญชนะ	เขียนพยัญชนะ	เขียนพยัญชนะ	เขียนพยัญชนะ
ตัวใดๆ	ตัวที่เหลือ	ตัวที่เหลือ	ตัวที่เหลือ

$$\begin{array}{l} \text{จำนวนวิธี} = \underline{\quad 5 \quad} \times \underline{\quad 4 \quad} \times \underline{\quad 3 \quad} \times \underline{\quad 2 \quad} \\ \text{ดังนั้นจะสร้างคำใหม่ที่ประกอบด้วยตัวอักษรที่เป็นพยัญชนะ} = 120 \text{ วิธี} \end{array}$$

6. ส่วนสาขาวิชาจะแบ่งหนึ่งในส่วนของ 5 ประชารัฐ วิรัตน์ และวัชรินทร์จะเดินเข้าและออกจากการส่วนสาขาวิชานี้ได้กี่วัน ถ้าแต่ละคนเข้าประชารัฐจะออกประชารัฐนั้นไม่ได้

¶. 625	¶. 400
¶. 320	¶. 256

เกณฑ์นิยมการทำ งานที่มีเงื่อนไขและพาระต้องทำตามเงื่อนไขที่

ເລຍຂ້ອ ບ.

วิธีทำ

<u>ขั้นตอนที่ 1</u>	<u>ขั้นตอนที่ 2</u>
เข้าประตู	ออกประตู
<u>5</u>	<u>4</u>

×

<u>ขั้นตอนที่ 1</u>	<u>ขั้นตอนที่ 2</u>
เข้าประตู	ออกประตู
<u>5</u>	<u>4</u>

วิรัตน์

วัชรินทร์

$$\text{จำนวนวิธี} = 5 \times 4 \times 5 \times 4$$

ดังนั้นจะมีวิธีที่วิรัตน์และวัชรินทร์จะเดินเข้าและออกประตู = 400 วิธี

7. ในการเลือกตั้งกรรมการ โครงการสืบสานวัฒนธรรมการแต่งกายแบบล้านนาในจังหวัดเชียงใหม่ครั้งหนึ่ง กรรมการประกอบด้วย ประธาน รองประธาน เหรัญญิกและเลขานุการ มีข้อตกลงว่า กรรมการแต่ละคนจะ ดำรงตำแหน่งได้เพียงตำแหน่งเดียวเท่านั้น ประธานต้องเป็นผู้ชายและเลขานุการต้องเป็นผู้หญิง ถ้ามีผู้สมัคร 8 คน เป็นผู้ชาย 5 คนและผู้หญิง 3 คน ผลการเลือกตั้งกรรมการชุดนี้จะมีได้ทั้งหมดกี่แบบแตกต่างกัน

ก. 8

ข. 15

ค. 450

ง. 1,680

เทคนิคการทำ • ขั้นตอนใดมีเงื่อนไขให้ทำขั้นตอนนั้นก่อน

เฉลยข้อ ค.

วิธีทำ

<u>ขั้นตอนที่ 1</u>	<u>ขั้นตอนที่ 2</u>	<u>ขั้นตอนที่ 3</u>	<u>ขั้นตอนที่ 4</u>
เลือกประธาน	เลือกเลขานุการ	เลือกรองประธาน	เลือกเหรัญญิก
(ต้องเป็นผู้ชาย)	(ต้องเป็นผู้หญิง)	(เป็นชายหรือหญิงก็ได้)	(เป็นชายหรือหญิงก็ได้)

$$\text{จำนวนวิธี} = \underline{5} \times \underline{3} \times \underline{6} \times \underline{5}$$

ดังนั้นผลการเลือกตั้งกรรมการชุดนี้จะมีได้ทั้งหมด 450 วิธีแตกต่างกัน

8. หมายเลข โทรศัพท์ 7 หลักที่ขึ้นต้นด้วยหมายเลข 2565 มีทั้งหมด กี่หมายเลข

ก. 10^3

ข. 10^4

ค. 10^5

ง. 10^6

เทคนิคการทำ • ขั้นตอนใดมีเงื่อนไขให้ทำขั้นตอนนั้นก่อน

เฉลยข้อ ค.

វិធីា

<u>ขันตอนที่ 1</u>	<u>ขันตอนที่ 2</u>	<u>ขันตอนที่ 3</u>	<u>ขันตอนที่ 4</u>	<u>ขันตอนที่ 5</u>	<u>ขันตอนที่ 6</u>	<u>ขันตอนที่ 7</u>
หมุนเลข						
2	5	6	5	0 – 9	0 – 9	0 – 9

จำนวนวิธี

ดังนั้นมีหมายเลข โทรศพที่ 7 หลักที่เขียนต้นด้วย 2565 ทั้งหมด 10^3 หมายเลข

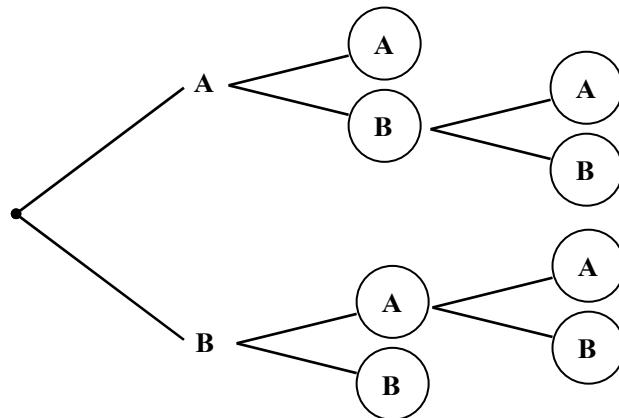
ເຊື້ອຫວີ້ອໄມ່

ในการแข่งขันเทนนิสในรายการ “Thailand Open” โดยการแข่งขันของแต่ละคู่มีกติกา ผู้ใดชนะ 2 เซต ก่อนจะเป็นผู้ชนะ จะมีวิธีแข่งขันจนกว่าจะได้ผู้ชนะของแต่ละคู่ 6 วิธี

ເໜີຍ

เราสามารถเชื่อคำกล่าวนี้ได้

ถ้าให้ A แข่งขันกับ B และเปรียบ A แทน A ชนะ เปรียบ B แทน B ชนะ จะเปรียบแทนภาพแสดงการแข่งขันของ A และ B ได้ดังนี้

จะเห็นว่ามีวิธีแบ่งขันจนกว่าจะได้ผู้ชนะรวมทั้งหมด 6 วิธี

គឺ AA , ABA , ABB , BAA , BAB និង BB

เทคนิคการทำ · ขั้นตอนใดมีเงื่อนไขให้ทำขั้นตอนนั้นก่อน

เฉลยข้อ ก.

วิธีทำ จากคำว่า “VICTORY” มีตัวอักษรที่เป็นสระได้แก่ I,O

มีตัวอักษรที่เป็นพยัญชนะได้แก่ V,C,T,R,Y

ขั้นตอนที่ 1	ขั้นตอนที่ 3	ขั้นตอนที่ 4	ขั้นตอนที่ 2
เขียนตัวอักษร ที่เป็นสระ	เขียนตัวอักษร ที่เหลือ	เขียนตัวอักษร ที่เหลือ	เขียนตัวอักษร ที่เป็นพยัญชนะ

$$\text{จำนวนวิชี} = \frac{2}{5} \times \frac{5}{4} \times \frac{4}{5}$$

ดังนั้นจะสร้างคำได้ทั้งหมด = 200 คำ

10. จากตัวเลข 0, 1, 2, 3, 4 และ 5 จะสร้างจำนวนที่มีสามหลักโดยแต่ละหลักมีตัวเลขซ้ำกันได้จากตัวเลข
ซึ่งต้น และจำนวนเหล่านี้หารด้วย 5 ได้ลงตัวได้ทั้งหมดกี่จำนวน

ก. 10

ข. 20

ค. 25

ง. 40

เทคนิคการทำ • ขั้นตอนใดมีเงื่อนไขให้ทำขั้นตอนนั้นก่อน
• เงื่อนไขสำคัญกว่าให้ทำเงื่อนไขนั้นก่อน

เฉลยข้อ ง.

วิธีทำ

ขั้นตอนที่ 2	ขั้นตอนที่ 3	ขั้นตอนที่ 1
เขียนตัวเลขที่ ไม่ใช่เลข 0	เขียนตัวเลข ที่เหลือ	เขียนตัวเลข 0 และ 5

$$\text{จำนวนวิชี} = \frac{5}{4} \times \frac{4}{2}$$

ดังนั้นจะสร้างจำนวนสามหลักที่หารด้วย 5 ได้ลงตัวได้ทั้งหมด 40 จำนวน

11. มีตัวเลขอยู่ 3 ตัวคือ 1, 4, 5 นำมาเขียนเป็นจำนวนคี่สามหลักที่มีค่าน้อยกว่า 500 โดยเลขแต่ละหลักไม่
ซ้ำกัน ได้ทั้งหมดกี่จำนวน

ก. 2

ข. 9

ค. 18

ง. 30

เทคนิคการทำ • ขั้นตอนใดมีเงื่อนไขให้ทำขั้นตอนนั้นก่อน
• เงื่อนไขสำคัญกว่าให้ทำเงื่อนไขนั้นก่อน

เฉลยข้อ ก.

วิธีทำ

ขั้นตอนที่ 2

เปลี่ยนตัวเลข
1 และ 4 ที่ไม่ซ้ำ
กับขั้นตอนที่ 1

ขั้นตอนที่ 3

เปลี่ยนตัวเลข
ที่เหลือ

ขั้นตอนที่ 1

เปลี่ยนตัวเลข
0 และ 5

$$\text{จำนวนวิธี} = \underline{1} \times \underline{1} \times \underline{2}$$

ดังนั้นจะสร้างจำนวนคู่สามหลักที่มีค่าน้อยกว่า 500 โดยเลขแต่ละหลักไม่ซ้ำกันได้ทั้งหมด 2 จำนวน
(2 จำนวนนี้คือ 451 และ 415)

12. รถชนต์กันหนึ่งมีที่นั่งข้างหน้า 2 ที่ และข้างหลัง 1 ที่ สำหรับนั่งหmund 6 คนซึ่ง 2 คนขับรถได้ จะจัดให้คน
เข้านั่งรถได้กี่วิธี

ก. 120

ข. 40

ค. 20

ง. 6

เฉลยข้อ ข.

วิธีทำ

ขั้นตอนที่ 1

จัดคนขับ
นั่งข้างหน้า

ขั้นตอนที่ 2

จัดคนที่เหลือ
นั่งข้างหลัง

ขั้นตอนที่ 3

จัดคนที่เหลือ

$$\text{จำนวนวิธี} = \underline{2} \times \underline{5} \times \underline{4}$$

ดังนั้นจะจัดคนให้เข้านั่งรถได้ทั้งหมด 40 วิธี

13. ถ้าต้องการเรียงจำนวนคู่ 7 หลักโดยใช้ตัวเลข 1-7 และให้มีเลขโดด 3, 4, 5 อยู่ติดกันตรงกลาง และอยู่
ระหว่างเลขโดดคู่ และเลขโดดคี่ โดยแต่ละจำนวนไม่มีตัวเลขซ้ำ จะเรียงจำนวนได้ ทั้งหมดกี่จำนวน

ก. 8

ข. 16

ค. 24

ง. 48

เทคนิคการทำ • พิจารณาเงื่อนไขให้รอบคอบ

• ขั้นตอนใดมีเงื่อนไขให้ทำขั้นตอนนั้นก่อน

เฉลยข้อ ค.

วิธีทำ

เขียนเลขโดดคู่	เขียนเลขโดด	เขียนเลขโดดคี่
2, 6	3, 4, 5	1, 7
$\frac{\text{ขั้นตอนที่} 6}{2} \times \frac{\text{ขั้นตอนที่} 7}{1}$	$\frac{\text{ขั้นตอนที่} 1}{3} \times \frac{\text{ขั้นตอนที่} 2}{2} \times \frac{\text{ขั้นตอนที่} 3}{1}$	$\frac{\text{ขั้นตอนที่} 5}{1} \times \frac{\text{ขั้นตอนที่} 4}{2}$

ดังนั้นจะสร้างจำนวนได้ทั้งหมด 24 จำนวน

14. ตู้นิรภัยมีระบบล็อกที่เป็นรหัสประกอบด้วยตัวเลข 0 ถึง 9 จำนวน 3 หลัก จำนวนรหัสทั้งหมดที่มีบางหลักซ้ำกันมีกี่รหัส

ก. 280

ข. 560

ค. 720

ง. 1,000

ข้อสังเกต : เลขรหัสขึ้นต้นด้วย 0 ได้
เทคนิคการทำ • คิดวิธีทั้งหมดลงด้วยวิธีที่ไม่ต้องการ

เฉลยข้อ ก.

วิธีทำ

$$\text{จำนวนเลขรหัสทั้งหมดที่สร้างได้} = 10 \times 10 \times 10 = 1,000 \text{ รหัส}$$

$$\text{จำนวนเลขรหัสทั้งหมดที่ประกอบด้วยเลขโดดที่ไม่ซ้ำกันเลย} = 10 \times 9 \times 8 = 720 \text{ รหัส}$$

จำนวนเลขรหัสทั้งหมดที่มีตัวเลขบางหลักซ้ำกัน เท่ากับจำนวนเลขรหัสทั้งหมดที่สร้างได้ หักออกด้วยจำนวนเลขรหัสทั้งหมดที่ประกอบด้วยเลขโดดที่ไม่ซ้ำกันเลย

$$= 1,000 - 720 = 280$$

ดังนั้นจำนวนรหัสที่มีบางหลักซ้ำกันมีทั้งหมด 280 รหัส

15. กำหนดให้ใช้ตัวเลข 0, 1, 2, 3, 4 และ 5 สร้างจำนวนที่มีสามหลักโดยเลขแต่ละหลักไม่ซ้ำกัน และจำนวนที่สร้างมีค่ามากกว่า 350 จะสร้างได้กี่จำนวน

ก. 40

ข. 43

ค. 56

ง. 64

เทคนิคการทำ : งานแต่ละแบบที่งานเสร็จโดยไม่ต่อเนื่องกับแบบอื่นใช้กฎการบวก

เฉลยข้อ ข.

วิธีทำ

จำนวนที่ขึ้นต้นด้วย 3

จำนวนที่ขึ้นต้นด้วย 4, 5

ขั้นตอนที่ 1	ขั้นตอนที่ 2	ขั้นตอนที่ 3	ขั้นตอนที่ 1	ขั้นตอนที่ 2	ขั้นตอนที่ 3
เบี่ยนเลข	เบี่ยนเลข	เบี่ยนเลข	เบี่ยนเลข	เบี่ยนเลข	เบี่ยนเลข
3	5	1, 2, 3, 4	4, 5	ที่เหลือที่ไม่ซ้ำ	ที่เหลือที่ไม่ซ้ำ
1	1	4	2	5	4

$$\text{จำนวนวิธี} = \frac{1}{1} \times \frac{1}{1} \times \frac{4}{4} +$$

ดังนั้นจำนวนที่มีค่ามากกว่า 350 จะสร้างได้ทั้งหมด $4+40 = 44$ จำนวน

สาระน่ารู้

ในชีวิตประจำวัน เราจะพบปัญหาเกี่ยวกับการนับ จำนวนวิธีทั้งหมดที่เหตุการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งจะเป็นไปได้ เช่น จำนวนหมายเลขโทรศัพท์ในประเทศไทยมีกี่หมายเลข จำนวนป้ายทะเบียนรถยนต์ที่ออกให้รถยนต์ในกรุงเทพมหานครมีกี่คัน สามารถทำได้ง่ายและสะดวกรวดเร็ว ถ้าเข้าใจหลักมูลฐานเกี่ยวกับการนับ